

Κύπρος

Γράφτηκε από Sara Mariza Vryonidi,
Friends of the Earth Cyprus

www.foecyprus.org

- Υπάρχει μία υποψήφια πόλη μηδενικών αποβλήτων στην Κύπρο, ο Ύψωνας (Δήμος Κουρίου μετά την τοπική μεταρρύθμιση
- Η οργάνωση Φίλοι της Γης Κύπρου συνεργάζεται με τις πόλεις Λεμεσού και Λευκωσίας στο πλαίσιο του προγράμματος [Elevating Reuse in Cities \(ERIC\)](#).

Εθνικό και περιφερειακό πλαίσιο

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, υπήρξαν καθυστερήσεις στο εθνικό πλαίσιο για το έργο μηδενικών αποβλήτων στην Κύπρο στην εφαρμογή του συστήματος Pay As You Throw (PAYT). Αν και αρχικά είχε προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2024, το σύστημα δεν έχει ακόμη εισαχθεί. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος παρέιχε κατευθυντήριες γραμμές στους Δήμους για να αναπτύξουν τα σχέδια δράσης τους για το PAYT και κάθε Δήμος έχει υποβάλει το σχέδιό του, το οποίο βρίσκεται επί του παρόντος υπό εξέταση. Αναμένεται ότι το σύστημα θα εφαρμοστεί τελικά το 2026. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Δήμος Κουρίου έχει προτείνει ένα πιο ψηφιακό και προηγμένο σύστημα PAYT σε σύγκριση με άλλους δήμους, εισάγοντας μια καινοτόμο προσέγγιση για τη μείωση των αποβλήτων.

Εκτός από το PAYT, οι Δήμοι διερευνούν και άλλα μέτρα μείωσης των αποβλήτων, όπως σταθμούς επισκευής αντικειμένων και σημεία συλλογής επικινδύνων αποβλήτων, στο πλαίσιο του [Zero Waste Cyprus](#), του προγράμματος LIFE για τα απόβλητα που συντονίζει το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Ωστόσο, οι διαρθρωτικές και γραφειοκρατικές προκλήσεις εξακολουθούν να επιβραδύνουν τη μεγάλη κλίμακα

υιοθέτηση πολιτικών μηδενικών αποβλήτων σε ολόκληρη τη χώρα. Για παράδειγμα, υπάρχει ένα μεγάλο λάμπι από τους επιχειρηματίες κατά του DRS, το οποίο καθιστά την εφαρμογή της οδηγίας SUP πρόκληση.

Οι δύο μεγαλύτερες προτεραιότητές μας κατά το περασμένο έτος στη συνεργασία μας με τις πόλεις ήταν η υποστήριξη της διαχείρισης εκδηλώσεων με μηδενικά απόβλητα και η εμπλοκή των δήμων σε δομημένες στρατηγικές πρόληψης πλαστικών και διαχείρισης πόρων μέσω Σχεδίων Πρόληψης Πλαστικών.

Περαιτέρω συνεργασία με τους δήμους

- **Γιορτή Κρασιού Λεμεσού:** Ξεκινήσαμε συνεργασία με τον Δήμο Λεμεσού για την ενσωμάτωση των αρχών μηδενικών αποβλήτων σε εκδηλώσεις μεγάλης κλίμακας, ξεκινώντας από τη [Γιορτή Κρασιού Λεμεσού](#). Αυτό μας επέτρεψε να εισαγάγουμε συστήματα επαναχρησιμοποίησης, να μειώσουμε τα πλαστικά μιας χρήσης και να προετοιμάσουμε το έδαφος για περισσότερα, καθώς κάναμε επίσης έναν έλεγχο αποβλήτων.

- **Σχέδιο πρόληψης πλαστικών στη Λευκωσία:**
Συνεργαζόμαστε με τον Δήμο Λευκωσίας για την ανάπτυξη ενός σχεδίου πρόληψης πλαστικών και τη βελτίωση της διαχείρισης αποβλήτων σε δημόσιες εκδηλώσεις στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής για τους πόρους.

Βέλτιστες πρακτικές

Η εστίαση σε εκδηλώσεις έχει αποδειχθεί αποτελεσματική για τη συμμετοχή των δήμων, προσφέροντας έναν απτό τρόπο για να καταδειχθούν τα οφέλη των πολιτικών μηδενικών αποβλήτων και να δημιουργηθεί δυναμική για ευρύτερη συστημική αλλαγή.

Αναμένουμε περισσότερες εκδηλώσεις, ακολουθώντας το παράδειγμα της Γιορτής Κρασιού Λεμεσού, να υιοθετήσουν μέτρα μείωσης των αποβλήτων και να επιδιώξουν πιστοποίηση. Με την επικείμενη εφαρμογή του PAYT, οι δήμοι θα πρέπει να πρωτοστατήσουν υιοθετώντας βιώσιμες πρακτικές, ακόμη και αν η θεσμική αλλαγή απαιτεί χρόνο. Οι ιδιωτικές εκδηλώσεις σε δημόσιους χώρους θα νιώσουν επίσης μεγαλύτερη πίεση για να ελαχιστοποιήσουν τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις και να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

Αρκετά φεστιβάλ έχουν ήδη προσεγγίσει τη μείωση των αποβλήτων και η πιστοποίηση προσφέρει ένα σαφές σημείο εκκίνησης. Αυτό είναι ένα θετικό βήμα για την Κύπρο, καθώς θα μειώσει τα απόβλητα, θα μειώσει το κόστος, θα εξοικονομήσει πόρους και θα αλλάξει τις προσδοκίες του κοινού για τις εκδηλώσεις που συνήθως είναι σπάταλες.

Επιτυχίες του 2024

Το 2024, το βασικό μας επίτευγμα ήταν η συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού για την έναρξη των προσπαθειών του για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Ξεκινήσαμε με έναν έλεγχο αποβλήτων στη Γιορτή Κρασιού Λεμεσού και δημιουργήσαμε ένα σταθμό αναπλήρωσης στον Δημοτικό Κήπο. Αυτό σηματοδότησε ένα σημαντικό βήμα, αναδεικνύοντας τη δέσμευση του δήμου για τη διαχείριση των αποβλήτων σε μεγάλες εκδηλώσεις.

Ο έλεγχος υπογράμμισε την ανάγκη για καλύτερο διαχωρισμό των αποβλήτων και αποκάλυψε ότι τα οργανικά απόβλητα αποτελούν το μεγαλύτερο μερίδιο, τονίζοντας τον επείγοντα χαρακτήρα της αντιμετώπισης των αποβλήτων τροφίμων. Βασίζόμενοι σε αυτό, θα συνεργαστούμε με τον δήμο για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων και των υλικών μιας χρήσης σε μελλοντικά φεστιβάλ, εξασφαλίζοντας μια πιο βιώσιμη προσέγγιση για το 2025 και μετά.

Αντίκτυπος στις τοπικές κοινότητες

Οι δήμοι επωφελούνται από το μειωμένο κόστος διαχείρισης αποβλήτων και την αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων. Με την εφαρμογή πρακτικών μηδενικών αποβλήτων (ZW), οι τοπικές αρχές μπορούν να βελτιστοποιήσουν τις ροές αποβλήτων και να ελαχιστοποιήσουν τη χρήση χώρων υγειονομικής ταφής.

Οι ιδιωτικές εταιρείες ανακύκλωσης αποκτούν πρόσβαση σε ανακυκλώσιμα υλικά υψηλότερης ποιότητας, γεγονός που μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την κερδοφορία των δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, μπορούν να διερευνήσουν πιο προηγμένες, οικονομικά αποδοτικές τεχνολογίες ανακύκλωσης.

Για τις τοπικές επιχειρήσεις, τα μηδενικά απόβλητα αποτελούν μια πολύτιμη ευκαιρία. Ωφελεί τις εταιρείες που έχουν ήδη δεσμευτεί για τη βιωσιμότητα, καθώς και εκείνες που επιθυμούν να καινοτομήσουν και να συνεργαστούν. Πέρα από τη μακροπρόθεσμη εξοικονόμηση κόστους, η υιοθέτηση πρακτικών ZW συμβάλλει στην προσέλκυση περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων καταναλωτών και ενδιαφερομένων, ενισχύοντας τη φήμη του εμπορικού σήματος.

Οι ΜΚΟ στο ευρύτερο δίκτυό μας επωφελούνται επίσης από τις πρωτοβουλίες μηδενικών αποβλήτων, είτε με κίνητρο προσωπικές αξίες είτε πολυετή υποστήριξη βιώσιμων πρακτικών. Η ZW τους προσφέρει την ευκαιρία να ενσωματώσουν τις προσπάθειές τους και να ενισχύσουν τον αντίκτυπο των εκστρατειών τους.

Συμμαχία Μηδενικών Αποβλήτων στην Κύπρο

Η διευρυνόμενη Συμμαχία Μηδενικών Αποβλήτων στην Κύπρο διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη των δήμων, παρέχοντας μια συλλογική δεξαμενή τεχνογνωσίας και πόρων. Για τα επόμενα δύο χρόνια, τα μέλη της Συμμαχίας έχουν δεσμευτεί να επικεντρωθούν σε εκδηλώσεις μηδενικών αποβλήτων ως κοινή μας εκστρατεία. Αξιοποιώντας τη συνδυασμένη γνώση μας, θα προσφέρουμε υποστήριξη σε τομείς όπως η μείωση των αποβλήτων τροφίμων, η πρόληψη της χρήσης πλαστικών και η προώθηση επιχειρηματικών πρακτικών μηδενικών αποβλήτων. Η συλλογική μας εμπειρία στη συνηγορία και την εκστρατεία για βιώσιμες πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων ενισχύει τον αντίκτυπο που μπορούμε να έχουμε. Ως ενωμένη και αναπτυσσόμενη ομάδα, είμαστε σε θέση να παρέχουμε στους δήμους την καθοδήγηση και τους πόρους που απαιτούνται για την αντιμετώπιση αυτής της κρίσιμης φάσης στις στρατηγικές διαχείρισης αποβλήτων τους. Επιπλέον, ως Φίλοι της Γης, μπορούμε να ενισχύσουμε περαιτέρω τους δήμους μέσω των άλλων πρωτοβουλιών μας για μηδενικά απόβλητα, εξοπλίζοντάς τους με τα εργαλεία και τα πλαίσια για να προωθήσουν τις προσπάθειές τους.

Προτεραιότητες για το 2025

Κατά τους επόμενους 12 μήνες, οι μεγαλύτερες προτεραιότητές μας θα είναι να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για τη διαχείριση των αποβλήτων στις εκδηλώσεις. Επιπλέον, σκοπεύουμε να παρουσιάσουμε στους δήμους και πάλι την ευκαιρία να ξεκινήσουν την πιστοποίησή τους, καθώς αυτό θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς τα εμπρός για την ευθυγράμμιση με την ευρύτερη στρατηγική «πληρώνω όσο πετάω» που θα πρέπει τελικά να εφαρμόσουν. Η πιστοποίηση είναι όντως μια μακρά διαδικασία, αλλά πιστεύουμε ότι υπάρχει μεγάλη τεχνογνωσία από το δίκτυο και θα αποτελέσει εργαλείο για τους δήμους ώστε να επιδείξουν ηγετική θέση στην αειφορία και τη μείωση των αποβλήτων, υποστηρίζοντας περαιτέρω τις μακροπρόθεσμες στρατηγικές τους για τη διαχείριση των αποβλήτων.

